

**A KÚRIA**  
**mint felülvizsgálati bíróság**

Gfv.VII.30.295/2012/8.szám

A Kúria a korábban dr. Simonffy György ügyvéd által képviselt felperesnek a Dr. Réthelyi Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Réthelyi Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen szolgáltatási díj megfizetése iránt a Szegedi Törvényszéken 11.G.40.231/2011. számon indult és a Szegedi Ítéltábla 2012. június 14-én kelt Gf.I.30.177/2012/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.000.000 (egymillió) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

Az alperes közbeszerzési eljárása során, a 2006. július 7-én kiírt, július 19-én módosított, a H 12.841 hrsz.-ú, M V u. 4-6. szám alatti ingatlanon, az alperes által kialakított követelményrendszernek megfelelő, a befektető finanszírozásában megvalósítandó egyterű tornacsarnok létesítményben, a 2007. január 1. és 2021. december 31-e közötti időszakra rendelkezésre tartási (bérleti és használati szolgáltatások, épületüzemeltetési feladatok) teljesítésére szóló felhívásra kizárólag a felperes tett ajánlatot. A szolgáltatások fejében évi 165.911.100 Ft szolgáltatási díjat jelölt meg, amelyet a műszaki tartalom utóbb történt módosítására tekintettel, évi bruttó 146.696.024 Ft-ra csökkentett.

Az alperes képviselő testületének közgyűlése elfogadta a felperes ajánlatát. 2007. február 9-én - erre tekintettel - az alperes, a felperes és a fejlesztéshez szakmai szolgáltatást, illetve a szolgáltatói díjhoz hozzájárulást nyújtó Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium szolgáltatási szerződést kötött. Ebben a felperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a sportlétesítményt az alperes tulajdonában álló és a későbbiekben is abban maradó földterületen, a saját költségére megtervezteti, kivitelezzi vagy kivitelezteti, engedélyezteti, az elkészült létesítményt közcélú igénybevétel céljára tartós, határozott - 2007. január 1. és 2021. december 31. közötti - időtartamra, bérleti díj ellenében az alperes használatába adja, majd a határozott idő elteltével a létesítmény tulajdonjogát jelképes ellenérték fejében az alperesre átruházza.

A felperes az igényelt műszaki tartalommal a tornacsarnokot felépítette, majd megkezdte annak üzemeltetését.

Az alperes 2010. novemberétől kezdődően a szolgáltatási díjat nem fizette meg. 2011. decemberéig 123.612.303 Ft összegű tartozása keletkezett.

Az alperes képviselő-testülete a 2011. augusztus 26-i közgyűlésén úgy határozott, hogy a szolgáltatási szerződést 2011. szeptember 1. napjával felmondja. A felmondást a felperes nem fogadta el.

Keresetében 123.612.303 Ft és az egyes részösszegek után, a fizetési határidőtől a kifizetésig járó késedelmi kamatok megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Igényének jogalapjaként az alperessel kötött szolgáltatási szerződésben foglaltakra hivatkozott.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. A felperessel kötött szolgáltatási szerződés tekintetében tévedésre, megtévesztésre, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás közötti feltűnő értékaránytalanságra hivatkozott, kifogást előterjesztve. Előadta azt is, hogy 2011. szeptember 1-én a perbeli szerződést felmondta, a tornacsarnokot ettől az időponttól nem használta, díj fizetésére ezért nem köteles.

Az elsőfokú bíróság az alperest a kereseti kérelem szerint marasztalta. Megállapította, hogy a követelés összepszerűsége nem volt vitatott. A Ptk. 236. § /3/ bekezdésben foglaltak alapján kifogás útján előterjesztett megtámadási jogot alaptalannak tartotta, az alperes tévedését, megtévesztését, a perbeli szolgáltatás és ellenszolgáltatás közötti feltűnő értékaránytalanságot nem találta bizonyítotttnak. Megállapította azt is, hogy az alperes a felmondási jogát nem a felek között létrejött

szerződésben rögzített okból és módon, az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztériummal együttesen gyakorolta. A felmondását ezért hatálytalannak tekintette, és a felek közötti szerződés alapján az alperest terhelő szolgáltatási díj fizetési kötelezettséget megállapította.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A felperes Pp. 247. § /1/ bekezdés b) pontja alapján felemelt keresetének helyt adva, további 37.490.140 Ft, valamint ennek 2012. április 23-tól a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest.

Határozatának indokolásában rögzítette: a felperes szerződés szerinti, hátralékos szolgáltatási díj követelésével szemben az alperes több jogcímen érvénytelenségi kifogást terjesztett elő. Az elsőfokú eljárásban ezek kizárólag megtámadási okok voltak. A fellebbezésben azonban már a szerződés semmisségére - annak jogszabályba, illetve nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütköző voltára is - hivatkozott. Azzal érvelt, a felperes és az általa, a szolgáltatási szerződés teljesítése során igénybe vett, jelen perben nem részes K Zrt. között létrejött fővállalkozási (generálkivitelezői), valamint a perbeli szolgáltatási szerződés a szerződéskötéskor hatályos, a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 304. § /1/ és /2/ bekezdéseibe ütközik, következésképpen a Ptk. 200. § /2/ bekezdése értelmében semmis.

A másodfokú bíróságnak ezzel az érveléssel kapcsolatosan az volt a jogi álláspontja, hogy az alperes nem volt jogosult arra, hogy védekezésésként olyan szerződés - a felperes és a K Zrt. között létrejött vállalkozási szerződés - semmisségére hivatkozzon, amellyel összefüggésben vele szemben igényérvényesítés nem történt. Az érvénytelenségi kifogást ugyanis a kereset elutasítását célzó védekezési eszköznek tartotta. Hangsúlyozta, az alperes érvénytelenségi kifogása csak arra a szerződésre irányulhat, amelyre a felperes a követelését alapította.

A felek között létrejött, a per tárgyát képező szolgáltatási szerződés közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértése miatti semmisségére történt alperesi hivatkozást a másodfokú bíróság alaptalannak találta. Kifejtette, a szerződéskötés időpontjában hatályos, és arra tekintettel a jogvita eldöntése során alkalmazandó Kbt. 350. §-a értelmében a közbeszerzésre, illetőleg a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértésére alapított bármely polgári jogi igény érvényesíthetőségének feltétele, hogy a közbeszerzési döntőbizottság, illetve annak határozata felülvizsgálata során a bíróság a jogsértést jogerősen megállapítsa. Az ítéletábra utalt arra, hogy a perbeli szolgáltatási szerződéssel összefüggésben

ilyen jogsértés megállapítására nem került sor. Az alperes által elkésetten kezdeményezett közbeszerzési döntőbizottsági eljárást ugyanis a döntőbizottság megszüntette. Az azzal szembeni felülvizsgálat során a Szegedi Törvényszék a 3.Kpk.20.203/2012/3. számú határozatában mellőzte a keresettel támadott határozat indokolásában szereplő jogsértés tényének megállapítását. Az ítélet tábla hangsúlyozta, az alperes által, a fellebbezésben hivatkozott okból állított jogszabályba ütközés miatt, a jelen polgári perben nincs jogi lehetőség a semmisség megállapítására.

A másodfokú bíróság a szolgáltatási szerződés nyilvánvaló jó erkölcsbe ütközését sem tartotta bizonyítottnak. Utalt a peres iratok között fellelhető, az Állami Számvevőszék által készített jelentésben foglaltakra, amely a szerződést az alperes érdekeivel összhangban állónak tartotta. Az ítélet tábla, lényegében az elsőfokú bírósággal megegyező indokokkal, az alperes tévedésre, megtévesztésre, illetve a szolgáltatás és ellenszolgáltatás közötti feltűnő értékaránytalanságra hivatkozással, kifogás formájában előterjesztett megtámadást is alaptalannak találta.

Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy az alperes - figyelemmel a Ptk. 321 § /1/ bekezdésében, illetve a felek szerződésében írtakra - a felmondási jogát jogellenesen gyakorolta. A felmondás ezért nem volt alkalmas a joghatás kiváltására és a felek szerződését nem szüntette meg. Az ítélet táblának az volt a véleménye, ez okból - függetlenül attól, hogy saját belátása szerint a felperes szolgáltatását nem vette igénybe - az alperes köteles a szolgáltatási díj, illetve az azután járó késedelmi kamatok megfizetésére.

Az alperes a jogerős ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelmében, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte. Másodlagosan indítványozta a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett, az ügyben eljáró első-, vagy másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását.

Előadta, hogy a jogerős határozat a Kbt. 304. § /1/ és /2/ bekezdését, a 306. § /4/ bekezdését, valamint a Ptk. 200. § /2/ bekezdését sérti. Állította: a felperes a szolgáltatási szerződés megkötését megelőző közbeszerzési eljárásban, a közbeszerzés értékének 10 %-át meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozót, a Kbt. 304. § /1/, illetve /2/ bekezdésének előírásaival szemben, nem jelölt meg. A perbeli szolgáltatási szerződés 5.4. pontja mégis ilyen alvállalkozó igénybevételét lehetővé teszi, emiatt a Ptk. 200. § /2/ bekezdése értelmében jogszabályba ütközik, semmis. Az alperes vitatta, hogy a Kbt. 350. §-ában foglaltakra tekintettel, a semmisségre kifogásként nem hivatkozhat, a Ptk. 236. § /3/ bekezdés 2. fordulatának

analógiakénti alkalmazásával. Utalt arra, kereset, illetve viszontkereset helyett érvénytelenségre vonatkozó kifogás került általa előterjesztésre, érdemi védekezésként. Azzal csak a vele szemben érvényesített követelés ellen tiltakozik. A Kbt. 350. §-a csak a semmisség megállapítására irányuló kereset, illetve viszontkereset határidő nélküli előterjesztését korlátozza, mivel a Ptk. 237. §-a szerinti, a szerződéskötést megelőző állapot visszaállítása sértené a jogbiztonságot, továbbá tartós jogviszony esetében arra nincs is mód. Az alperes állította, a jelen perben nem az eredeti állapot visszaállítását kívánta elérni, kérelme - tartalmát tekintve - a Ptk. 239. §-a szerinti részbeni érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazására irányult.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte. Vitatta, az alperes által megjelölt jogszabálysértéseket.

A Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, a Pp. 275. § /2/ bekezdése alapján. Megállapította, hogy az alperes által megjelölt jogszabályokat az, az alábbiakra tekintettel nem sérti.

A jogvita eldöntése során irányadó Kbt. 350. §-ából egyértelműen kitűnik, a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértésének megállapítására kizárólag a közbeszerzési döntőbizottság, vagy a határozatát közigazgatási perben felülvizsgáló bíróság volt jogosult, az rendelkező hatáskörrel. Csak az ilyen eljárás keretében, jogerősen megállapításra került jogsértésre volt alapítható polgári jogi igény. Ebből következik, ha bármilyen okból, az arra hatáskörrel, illetve illetékességgel rendelkező fórum a jogsértést nem állapította meg, az állított jogsértés polgári jogi jogkövetkezményeinek levonására nincs jogi lehetőség. Arra vonatkozó igény sem kereset, sem viszontkereset, sem kifogás útján nem érvényesíthető. Utal arra is a Kúria, amikor a Ptk. valamely polgári jogi igény érvényesítését kifogás útján is lehetővé teszi, azt kifejezetten kimondja (Ptk. 236. § /3/ bekezdés). A kifogás útján érvényesíthető igényekre vonatkozó szabály kiterjesztő értelmezésére, analógiakénti alkalmazására nincs mód. A Kbt. jelen jogvita eldöntése során irányadó 350.§-ával - az abból kiolvasható szabályozási célra tekintettel - az nem összeegyeztethető.

A Kúria ezért, a Pp. 275.§ /3/ bekezdése alapján, a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alperes a Pp. 270. § /1/ bekezdése, illetve 78. § /1/ bekezdése szerint köteles a felperes jogi képviseleti munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét megtéríteni. Ennek mértékét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről

szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /5/ és /6/ bekezdése alapján, a tényleges ügyvédi tevékenységre, illetve a pertárgy értékre figyelemmel határozta meg. Az alperest megillető személyes illetékmentesség miatt, a felülvizsgálati eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § /1/ bekezdés b) pontja, illetve a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban c. 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. április 16.

Dr.Bodor Mária sk.a tanács elnöke, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes  
sk.előadó-bíró, Dr.Csóke Andrea sk.bíró